

Punktion av Arteria Radialis

Senast reviderat: 2025-10-02

Dokumentet gäller för: MAVA avd 90/91, Akutmottagningen

Innehållsansvarig: Antonia Panteli, specialitläkare Akutmottagning

Granskad av: Christian Axelsson, tf VEC akutmottagningen Sahlgrenska, Jan Berglund, VEC MAVA, Linnea Gustafsson, sektionschef Akutmottagningen, Johan Lönnbro, sektionschef AKVM

Godkänd av: Jerker Persson, verksamhetschef Akutmedicin och Geriatrik

Syfte

Rutin för utförande av delegerad uppgift: punktion av Arteria Radialis för blodgasanalys.

Ansvar

Vårdenhetschef är ansvarig för att rutinen är känd och följs. Ansvarig för utförandet är delegerad personal. **Obs: delegering är alltid personlig!** Vgd se bilaga 1.

Arbetsbeskrivning

OBS! utförs endast efter läkares ordination.

Indikation

- Andnöd
- Cyanos
- Trötthet eller sänkt vakenhetsgrad
- Kontroll efter insatt oxygenbehandling
- Kontroll efter insatt CPAP-behandling

Kontraindikationer

- Infektion eller sårskador i området
- Pågående ischemi vid eller distalt om insticksställe

Material

- Blodgasspruta
- Plåster
- Handskar
- Sprintsuddar

Tillvägagångssätt

- Följ basala hygienrutiner
- Positionera armen rak med dorsalflekterad handled. Vid behov stöd ihoprullad handduken under handleden, och se till att hela armen har stöd så att patienten kan slappna av.
- Palpera arteria radialis för att identifiera lämpligt punktionsställe. Kontrollera att cirkulationen i handen är god.
- Förinställ sprutkolven på önskad provtagningsvolym d.v.s. 1 ml. Mindre blod än 0,8 ml ger stor analysosäkerhet.
- Palpera pulsen proximalt om tänkt punktionsställe med motsatt fingers pekfinger. Fatta blodgassprutan som en penna. Punktera artären i cirka 45 graders vinkling. Avbryt om patienten anger stark smärta eller andra obehag.
- Dra försiktigt ut nålen samtidigt som du anlägger ett tryck över punktionsstället.
- Komprimera under cirka 2 minuter över insticksstället. Patient med påverkan på blödningsstatus kan behöva längre kompression. Sätt på ihopvikta celltork över punktionsstället och fäst med häfta runt handleden.
- Kontrollera att blödning inte föreligger vid insticksstället och att blodcirkulationen är adekvat distalt om punktionsstället.
- Efter avslutad punktion: avlägsna kanylspetsen, släng den som stickande /skärande avfall, håll sprutan vertikalt och avlägsna eventuell luft, förslut sprutan med den medföljande proppen, blanda provet genom att rulla sprutan mellan handflatorna för att minimera koagulation.

Uppföljning och utvärdering

Ansvaret för uppföljning och revidering av rutinen är innehållsansvarig. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient." Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControl PRO

Bilaga 1.

Delegering för arteriell blodgasprovtagning för sjuksköterskor

Fem arteriella blodgasprovtagningar utförda av sjuksköterska under läkarinstruktion skall förse kompetens för att kunna ta arteriella blodgaser vid delegering.

Namn: _____

<i>Antal</i>	<i>Signatur, läkare</i>	<i>Datum</i>
1		
2		
3		
4		
5		